

1807-2007

Två hundra år av protestantisk kristendom i Kina

Dr. Robert Morrison var den förste protestantiske missionären i Kina. Han kom till landet 1807 utsänd av London Missionary Society. Liksom sin katolske föregångare Ricci studerade han språket grundligt och gav ut ett kinesiskt lexikon samt översatte hela Bibeln till kinesiska. Då han dog 1834 hade han endast fått se tio omvändelser till kristendomen. Opiumkriget i mitten av 1800-talet kom att få en olycklig betydelse för missionen under nästan 100 år. Missionärerna som nu fick fritt tillträde till det väldiga Mittens rike uppfattades ibland som ideologiska språkrör för den utländska imperialismen.

Hudson Taylor anlände 1853 och grundade Kina Inlandmissionen. Han rekryterade nästan 1000 missionärer som arbetade i Kinas samtliga provinser. Under 1800-talet påbörjade åtminstone åtta svenska missionssällskap arbete i Kina. Det första av dem var

Svenska Missionssällskap som 1846 sände ut Teodor Hamberg för att verka i Baselmissionens tjänst. Hamberg dog i Hongkong efter åtta års arbete.

År 1850 sände Lunds missionssällskap ut två missionärer - Carl Josef Fast och Anders Elgqvist. Fast blev samma år mördad av rövare och Elgqvist lämnade Kina efter två år.

Den första svenska kinamission som etablerade ett långsiktigt arbete i landet blev Svenska Missionen i Kina. Erik Folke åkte tillsammans med en grupp Kina-Inlandmissionärer ut 1887. Svenska Mongolmissionens första missionärer reste ut tio år senare, 1897. Dessa två missioner slogs samman 1982 och bildade Evangeliska Östasienmissionen.

Men det kristna budskapet hade långt tidigare nått Mittens rike. Den nestorianska stenen rest fem mil söder om Kinas gamla huvudstad Xian

berättar om de första kristna missionsinsatserna i landet. Stenen rest år 781 visar att biskop Alopen år 635 kom till Mittens Rike från det avlägsna Daqin (Syrien). Kejsar Tai Cong tog väl emot honom och beordrade att både kloster och kyrka skulle byggas, men på grund av religionsförföljelser och dålig anpassning till kinesiska förhållanden hade den nestorianska kyrkan så gott som försvunnit vid 900-talets slut.

Under Marco Polos tid i Kina under senare delen av 1200-talet erbjöd mongolkejsaren Kublai Khan påven att sända 100 katolska präster till landet. Någon enda kom årtionden senare. Några år in på 1300-talet hade dock omkring 6000 personer blivit döpta. Under den påföljande Ming-dynastin försvann både katoliker samt resterna av nestoriansk kristendom nästan helt från Kinas religiösa scen.

Då portugiserna år 1560 intog Macao sändes fader Alexander Valignano till kolonien. Han utvalde Michele Ruggiere och Matheo Ricci att introducera kristendomen i Mittens Rike. De välutbildade missionärerna lyckades genom sin intellektuella resning vinna de lärdes och kejsarens respekt. Då Ricci dog 1610 upprestes på kejsarlig befallning ett monument för att hedra hans minne. Hans livsverk i Kina bestod av omkring 340 verk om religion, filosofi och matematik. År 1720 då kejsar Kangxi förbjöd kristendomen fanns det omkring 300 000 katoliker i landet men vid slutet av århundradet hade siffran decimerats till 200 000.

I nästa nummer följer en redogörelse för svenska missioners insats i Kina.

Jan-Endy Johannesson



Från SMKs skola i Luoyang 1926. I främre raden syns från vänster Natanael Ängbäck och David Landin. Foto: EÖMs arkiv